

Pokračování literatury v Malé Litvě

Luteránský *Catechismus* (1547, Královec) připravený a vydaný Mažvydasem znamenal počátek SOUVISLÉ litevské literární tradice. Mažvydas sám připravil celkem 6 knih, ale ještě za jeho života začali knihy připravovat i další Malolitevští kněží, např. Baltramiejus Vilentas. Jednalo se vesměs o náboženskou literaturu: zpěvníky, modlitebníky, postily.

Pokračování literatury v Malé Litvě

BIBLIA

tatai esti
Wiskas Schwentas Raschtas
Lietuwichkai pergyulditas

per

Jaana Bretkūnas^{iusa} Lietuwas ple,
bona Karaliaciuve.

Esaię 68. Meins auferwoltun sollen nicht unkonst erberley.
Cor. 15. Nunc frater meus dilectus, stabiles esote et immobilis; abundantes in opere Domini,
in semper, scientes quod labor vester non est inanis in Domino.

1 5 9 0.

Syracid. 18.

Qui nunquam erant in glorie sui bestie gestas sat. Nunc
nos hanc angustiam, dicit erant in mundo in fide
nollant. Et fide et nos erant.

Jonas Bretkūnas (také
Johannes Bretke, 1536-1602)

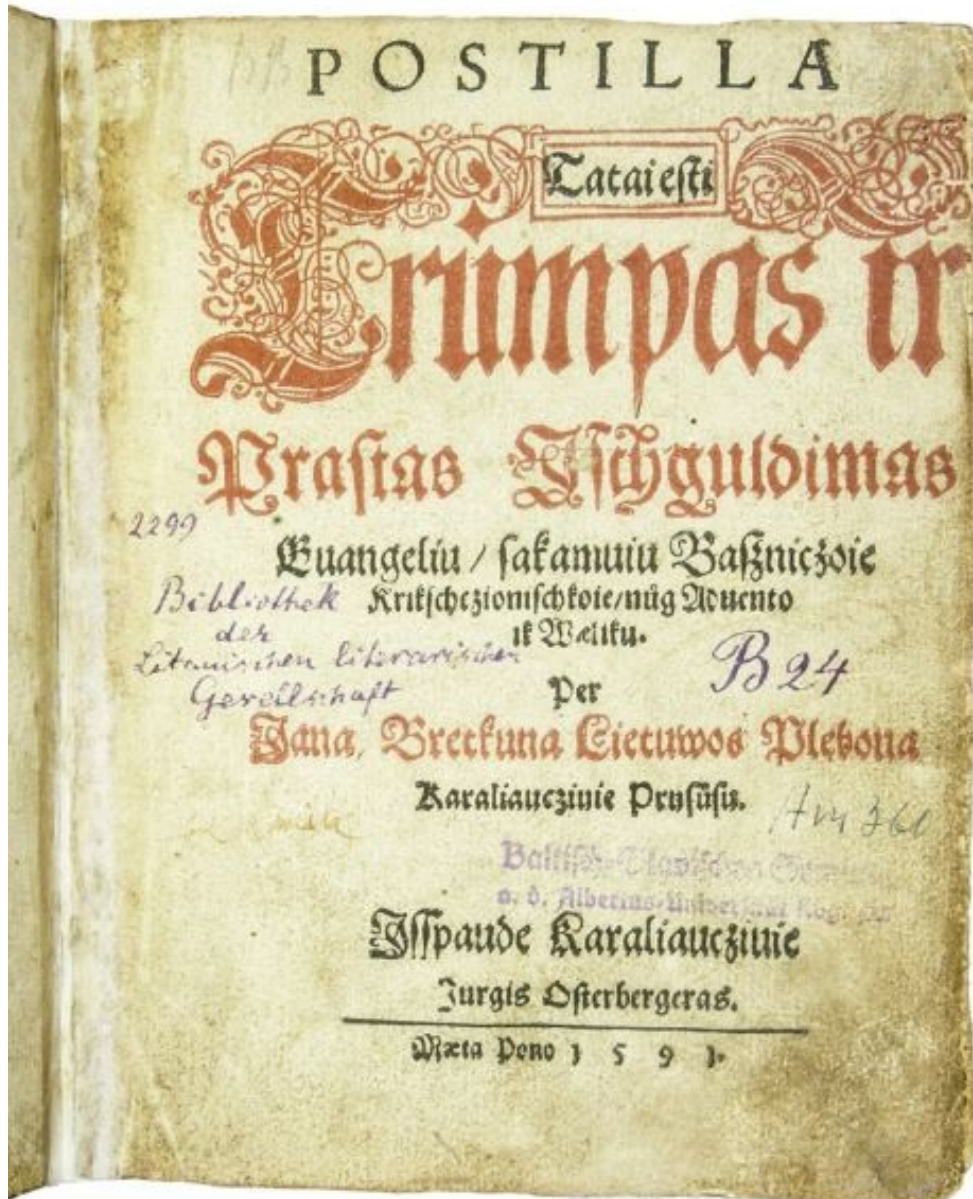
V letech 1579-1590 přeložil
celou bibli do litevštiny.

Zůstala v rukopisu. Nyní se
tento manuskript nachází v
Berlíně, v Pruském archivu.

Bretkūnův překlad byl dobře
znám pro další překladatele.

Pokračování literatury v Malé Litvě

Jonas Bretkūnas také vydal první litevskou *Postilu* (1591)

Postila je žánr náboženské literatury: obsahuje vybrané úryvky z Písma Svatého určené k četbě každou neděli po celý rok a kázání, která daný úryvek komentují a objasňují.

Příklad Bretkūnasova kázání

Lukas 5,1-11

1 Jednou se na něj lidé tlačili, aby slyšeli Boží slovo, a on stál u břehu jezera Genezaretského;

2 tu uviděl, že u břehu jsou dvě lodi. Rybáři z nich vystoupili a vypírali sítě.

3 Vstoupil do jedné z lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby odrazil kousek od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy.

4 Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajed’ na hlubinu a spustíte své sítě k lovu!“

5 Šimon mu odpověděl: „Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytily. Ale na tvé slovo spustím sítě.“

6 Když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb, až se jim sítě trhaly.

7 Dali znamení svým společníkům na druhé lodi, aby jim přišli na pomoc. Oni přijeli a naplnili rybami obě lodi, že se až potápěly.

8 Když to Šimon Petr uviděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.“

9 Neboť jeho i všechny, kteří s ním byli, pojal úžas nad tím lovem ryb;

10 stejně i Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.“

11 Přirazili s loďmi k zemi, všechno tam nechali a šli za ním.

Protireformace a jezuité

Ignác z Loyoly

Zakladatel jezuitského řádu

Jezuitický řád byl založen v roce 1534.

Stal se hlavní silou v ideové válce proti šíření reformace.

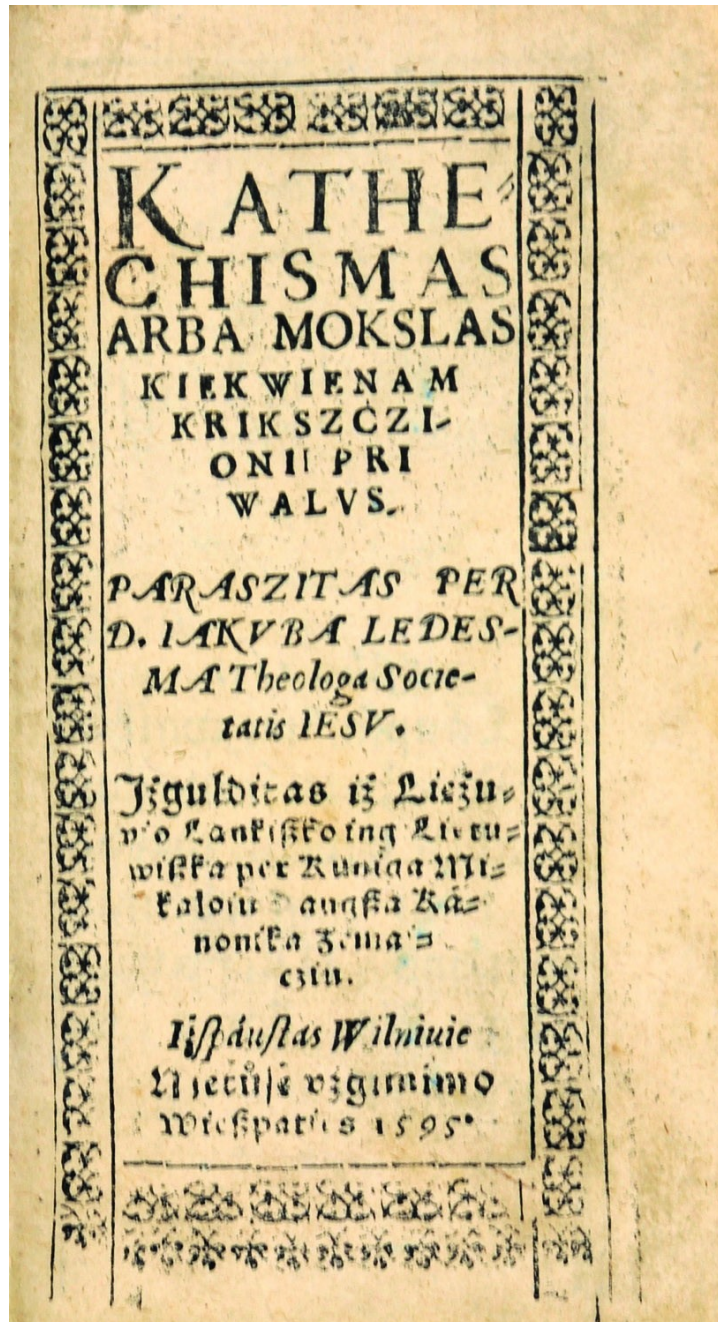
Protireformace a jezuité

Jezuité dorazili na Litvu v roce 1569

Roku 1579 založili Vilniuskou univerzitu: *Academia Societas Jesu*

První litevská kniha na Velké Litvě

Mikalojus Daukša

Katechismas

1595, Vilnius

Překlad jezuitského katechismu Jakuba Ledesmy

Druhá litevská kniha na Velké Litvě

Mikalojus Dauša

Postilla Catholica

1599, Vilnius

Překlad polské *Postily* Jakuba
Wujeka (rektora jezuitské
akademie ve Vilniusu)

Druhá litevská kniha na Velké Litvě

Mikalojus Daukša
Postilla Catholica
1599, Vilnius

Velmi důležitá je polská předmluva této postily.

[Následuje její četba, viz materiály v ISu]

První dva litevské tisky na Velké Litvě

Mikalojus Daukša

Katechismas

1595, Vilnius

a

Postilla Catholica

1599, Vilnius

Daukša připravoval obě knihy paralelně a zamýšlel je vydat obě ve stejném roce (1595). Z blíže neznámých důvodů *Postilu* vydal později (1599).